

Priopćenje

iz EU agencije za droge u Lisabonu

EUROPSKO IZVJEŠĆE O DROGAMA 2021: VISOKE

Europsko tržište droga otporno je na poremećaje povezane s bolešću COVID-19

(09.06.2021, LISABON – **EMBARGO 11.00 CET/10.00 Lisabon**) Danas **Agencija EU-a za droge (EMCDDA)** objavljuje svoje **Europsko izvješće o drogama 2021: Trendovi i razvoj**, najnoviji godišnji pregled stanja droga u Europi (1). Na temelju podataka iz 29 zemalja (EU 27, Turska i Norveška) u izvješću se pruža novi uvid u zdravstvene i sigurnosne posljedice složenog problema droga koji se mijenja i tržišta droga otpornog na poremećaje povezane s bolešću **COVID-19**.

U izvješću se upozorava na rizike za javno zdravlje koje predstavlja dostupnost i uporaba šireg raspona tvari, često visoke potentnosti ili čistoće. U njemu se također opisuje kako su skupine organiziranog kriminala pojačale nezakonitu proizvodnju droga u Europi kako bi izbjegle mjere protiv trgovine ljudima, stvarajući rizike za okoliš, zdravlje i sigurnost. Na temelju najnovije studije brze procjene **EMCDDA-e**, u izvješću se istražuju najnoviji učinci pandemije bolesti **COVID-19** na tržišta droga, uporabu i usluge (2).

Europska povjerenica za unutarnje poslove Ylva Johansson kaže: „Droge su trajna i sveprisutna prijetnja koja utječe na živote milijuna ljudi. U *Europskom izvješću o drogama za 2021.* navode se najnoviji dokazi o tom ključnom pitanju, kojim se kvari tkivo našeg društva, potiče nasilje i riskira zdravlje i sigurnost naših građana. Posebno me brinu vrlo čiste i snažne tvari dostupne na našim ulicama i na internetu te 46 novih droga otkrivenih samo u EU-u 2020. S pomoću novih strategija EU-a o sigurnosti i drogama, naše države članice imat će snažne alate za rješavanje tog izvanrednog stanja uravnoteženim pristupom, rješavanjem problema ponude i potražnje, uz potporu EMCDDA-a.”

Ravnatelj EMCDDA-e Alexis Goosdeel dodaje: „U *Europskom izvješću o drogama za 2021.* prikazano je koliko se situacija u pogledu droga promijenila tijekom proteklih 25 godina, a droge su sada vrlo raširen problem koji utječe na sva glavna područja politike. Svjedoci smo dinamičnog i prilagodljivog tržišta droga otpornog na ograničenja povezana s bolešću COVID-19. Također vidimo obrasce uporabe droga koji su sve složeniji jer su potrošači izloženi širem rasponu visoko moćnih prirodnih i sintetičkih tvari. Trebamo hitno prepoznati da, ne samo da je širi izbor ljudi sada osobno doživljava probleme s drogom, ali ti problemi utječu na naše zajednice u širem rasponu načina. Zato vjerujem da je u svim područjima socijalne, zdravstvene i sigurnosne politike ključno razviti odgovore utemeljene na dokazima i integrirane odgovore predviđene novom strategijom EU-a o drogama“.

COVID-19: kakav učinak na ponudu i uporabu droga?

Otporno tržište droga koje ima više digitalnih mogućnosti – U kojem su izneseni rezultati najnovije studije **EMCDDA-e** o središtu pažnje, u današnjem izvješću prikazano je kako se tržište droga i dalje prilagođava poremećaju uzrokovanom bolešću COVID-19 jer se trgovci drogom prilagođavaju ograničenjima putovanja i zatvaranju granica. Na veleprodajnoj razini to se odražava u određenim promjenama ruta i metoda trgovine ljudima, pri čemu se više oslanja na krijumčarenje putem intermodalnih kontejnera i trgovačkih lanaca opskrbe te se manje oslanja na upotrebu ljudskih kurira. Uzgoj kanabisa i proizvodnja sintetičkih droga u EU-u čine se stabilnima na razinama prije pandemije, pri čemu se u otkrivanju proizvodnih pogona nije opazio pad. Iako su ulica-based maloprodajnim tržištima

droga bili poremećeni tijekom ranih lockdowns, a neki lokaliziran nestašice izvjestio, prodavači droge i kupci prilagoditi povećanjem njihove uporabe šifrirane usluge slanja poruka, društvenih medija aplikacije, online izvori i mail i dom isporuke usluga. Time se skreće pozornost na to bi li dugoročni učinak pandemije mogla biti daljnja digitalizacija tržišta droga.

Od noćnog života do doma – Dokazi pokazuju da je u ranim razdobljima zabrane kretanja bilo manje interesa potrošača za tvari koje su obično povezane s rekreacijskim događajima (npr. MDMA) jer su ljudi ostali kod kuće. Međutim, analiza uzoraka otpadnih voda (dostupnih za neke europske gradove) upućuje na to da su se razine uporabe većine droga vratile jer su ograničenja kretanja, putovanja i društvenih okupljanja ublažena u ljeto 2020. Među zabrinjavajućim događajima povezanim s pandemijom su znakovi mogućeg povećanja dostupnosti i uporabe crack kokaina u nekim zemljama.

Benzodiazepini u središtu pozornosti – Izražena je posebna zabrinutost zbog zlouporabe benzodiazepina, koji su preusmjereni iz terapijske uporabe ili nisu licencirani za medicinsku uporabu u Europi. Porast uporabe tih droga zabilježen je među visokorizičnim konzumentima droge, zatvorenicima i nekim skupinama konzumenata rekreacijskih droga, što može odražavati visoku dostupnost i niske troškove tih tvari i probleme s mentalnim zdravljem povezane s pandemijom. Uz današnje izvješće objavljeno je i istraživanje **EMCDDA-e** o rizicima od nekontroliranih „novih benzodiazepina” koji se pojavljuju na tržištu novih psihoaktivnih tvari, a povezani su s trovanjem i smrću ⁽³⁾.

Europsko izvješće o drogama za 2021: ključni rezultati

Korištenje kanabisa ostaje stabilno na visokim razinama, ali povećani sadržaj THC-a izaziva zabrinutost u pogledu zdravlja – Porast opažen u sadržaju THC-a smole kanabisa (prosječni raspon: 20%–28%). Zdravstvena upozorenja upozoravaju na to da je kanabis preljubljen u visoko potentne sintetičke kanabinoide.

Zabilježene zapljene kokaina zabrinjavajući su znak potencijalnog povećanja štetnih posljedica za zdravlje – 2019. zaplijenjeno je 213 tona (porast sa 177 tona 2018.). Čistoća kokaina povećala se i više ljudi prvi put ulazi u tretman. Preliminarni podaci o zapljenama u 2020. upućuju na to da se dostupnost u pandemiji nije smanjila.

Stabilna potražnja amfetamina čini domaću proizvodnju u blizini potrošača profitabilnom – Uz rastavljanje proizvodnih postrojenja 2019. u EU-u su zaplijenjene i kemikalije koje se upotrebljavaju za proizvodnju amfetamina, uključujući 14 500 litara BMK-a i 31 tonu MAPA-e (porast sa 7 tona 2018.).

Proizvodnja metamfetamina i trgovina njima naglašavaju potencijal za povećanu uporabu u Europi – u Europi se otkrivaju velika i manja proizvodna postrojenja, a velike količine te droge pretovaruju se preko EU-a na druga tržišta.

Rizik za zdravlje od ponude visoko potentnih MDMA proizvoda – Osim povećanja prosječnog sadržaja MDMA-a u tabletama i čistoće praha, otkrivaju se i proizvodi s vrlo visokim razinama MDMA-a. Preliminarni podaci iz 2020-a ukazuju da je manje interesa za ovu drogu tijekom razdoblja zaključavanja.

Nastavlja se pojava štetnih snažnih novih psihoaktivnih tvari – među njima su novi sintetički kanabinoidi i novi sintetički opioidi. U Europi je 2020. prvi put prijavljeno ukupno 46 novih psihoaktivnih tvari (NPS), čime je ukupni broj tvari koje EMCDDA prati iznosio 830.

Predstavljaju li droge koje se rjeđe konzumiraju sve veće izazove za javno zdravlje? – Ovi lijekovi uključuju halucinogene, ketamin i GHB. Zabrinjavajuće, intenzivni obrasci uporabe zabilježeni su u nekim postavkama.

Velike zapljene heroina ukazuju na mogućnost povećane uporabe i štete – velike količine heroina i dalje se zaplijenjuju u EU-u (7,9 tona 2019.), što izaziva zabrinutost zbog mogućeg učinka na razine uporabe.

Grupe organiziranog kriminala jačaju nezakonitu proizvodnju droga u Europi – 2019. ukinuto je ukupno 370 nezakonitih laboratorija.

Porast kaznenih djela povezanih s drogom, pri čemu prevladava posjedovanje i opskrba kanabisom – Procjenjuje se da je 2019. u EU-u prijavljeno 1,5 milijuna kaznenih djela povezanih s pravom o drogama; 82 % odnosilo se na uporabu ili posjedovanje za osobnu uporabu.

Klijenti koji se prvi put liječe zbog uporabe heroina i dalje manje ubrizgavaju – Iako se intravenska uporaba droga u Europi u posljednjih deset godina smanjuje, i dalje je glavni uzrok štetnih posljedica povezanih s drogom.

Potrebno je prilagoditi liječenje i prevenciju kako bi se postigli ciljevi održivog razvoja HIV-a i HCV-a – Povećan pristup integriranim uslugama testiranja i liječenja važan je dio postizanja ciljeva.

Smrt zbog predoziranja opioidima i drugim drogama ističe potrebu za razvojem usluga — Visokorizična uporaba droga i poliuporaba droga i dalje potiču smrt izazvanu drogom u Europi.

Predsjednica Upravnog odbora EMCDDA-a Laura d'Arrigo zaključuje: „Budući da se europski problemi povezani s drogom i dalje razvijaju, i europski odgovor na njih mora biti. Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 pokazala je vrijednost informacija koje su znanstvene, utemeljene na dokazima i usporedive među zemljama. Današnje izvješće pruža pravodobnu analizu kako bi se donositeljima odluka pomoglo da prate nove trendove i kretanja te identificiraju područja koja zahtijevaju brzo djelovanje. U novoj Strategiji EU-a za borbu protiv droga za nas nisu definirani samo daljnji koraci, nego će se dodatno ojačati naš kapacitet za usklađeno djelovanje u cilju zaštite zdravlja, dobrobiti i sigurnosti građana EU-a.”

Napomene

(¹) *Europsko izvješće o drogama za 2021.* (24 jezika) dostupno je na www.emcdda.europa.eu/edr2021
Nacionalni podatci na kojima se temelji izvješće dostupni su u Statističkom biltenu za 2021.
www.emcdda.europa.eu/data

U izvješću se opisuje stanje droga do kraja 2020., na temelju podataka iz 2019. i, ako su dostupni, 2020.

(²) *Impact of COVID-19 on drug markets, use, harms and drug services in the community and prisons — Results from an EMCDDA trendspotter study*, travanj 2021. Dostupno na engleskom jeziku.

www.emcdda.europa.eu/publications/ad-hoc-publication/impact-covid-19-drug-markets-use-harms-and-drug-services-community-and-prisons_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021/emcdda-releases-third-trendspotter-study-on-covid-19-and-drugs_en

(³) *New benzodiazepines in Europe – a review.* Dostupno na engleskom jeziku.

www.emcdda.europa.eu/publications/technical-reports/new-benzodiazepines-europe-review_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021